Disseny

Criteris d'avaluació

CE 1 Identificar els fonaments del disseny a partir de l'anàlisi crítica de diversos productes de disseny bidimensional i tridimensional, per aprofundir en la comprensió, tant de la complexitat dels processos i eines que intervenen, com de la dimensió simbòlica i semàntica dels seus llenguatges.
CA 1.1 Reconèixer la relació entre les formes i les funcions en objectes de disseny bidimensionals o tridimensionals i percebre'ls com a productes susceptibles de transformacions i millores.
CA 1.2 Explicar en els objectes de disseny les dimensions simbòliques i semàntiques pròpies del seu llenguatge, identificar-ne els elements sintàctics i constitutius amb actitud receptiva i respectuosa.

CE 2 Reflexionar sobre els orígens, els principis i les funcions del disseny, comparant i analitzant produccions de diferents èpoques, estils i àmbits d'aplicació, per valorar de manera crítica l'impacte mediambiental, social i cultural.
CA 2.1 Identificar les característiques fonamentals dels principals moviments, corrents, escoles i teòrics relacionats amb el disseny, comparant productes de disseny de contextos geogràfics, històrics i socials diversos i reflexionar de manera crítica sobre les aportacions de les dones i de les cultures no occidentals.
CA 2.2 Analitzar de manera crítica les diferents solucions de disseny vinculades a un mateix problema, reflexionar sobre l'impacte en l'entorn i establir arguments que promoguin la consciència compromesa amb el medi ambient i amb el disseny sostenible.

CE 3 Analitzar de manera crítica i rigorosa diferents configuracions formals, compositives i estructurals presents en el disseny de diferents productes, identificant els seus elements plàstics, estètics, funcionals i comunicatius, per enriquir les seves pròpies produccions i conformar-se una opinió informada sobre l'impacte de la disciplina en la inclusió, la sostenibilitat i el consum responsable.
CA 3.1 Reconèixer les estructures formals, compositives i estructurals en objectes i productes de diferents àmbits del disseny, analitzant els processos i mètodes utilitzats per a desenvolupar-los, així com les finalitats funcionals i comunicatives de les quals parteixen i el seu impacte en aspectes com ara la inclusió, la sostenibilitat i el consum responsable.
CA 3.2 Analitzar les relacions compositives en diferents productes de disseny, identificant els elements bàsics del llenguatge visual i explicant el seu impacte en aspectes com la inclusió, la sostenibilitat i el consum responsable

CE 4 Planificar projectes de disseny individuals i col·lectius, seleccionant amb criteri les eines i recursos necessaris, per promoure i analitzar críticament solucions creatives en resposta a necessitats pròpies i alienes.
CA 4.1 Planificar adequadament projectes de disseny individuals o col·lectius, establint objectius en funció de l'impacte de comunicació cercat, programar les diferents fases del pla de desenvolupament, seleccionar amb criteri les eines i recursos i prioritzar la sostenibilitat.
CA 4.2 Participar activament en l'organització adequada dels equips de treball en els projectes de disseny col·laboratiu, identificar les habilitats requerides i repartir i assumir les tasques amb criteri.
CA 4.3 Avaluar les propostes de planificació pròpies i alienes de manera crítica i argumentada, analitzant l'adequació a l'impacte de comunicació que se cerca.

CE 5 Desenvolupar propostes personals i imaginatives a partir d'idees o productes preexistents, considerant la propietat intel·lectual, per respondre amb creativitat a necessitats pròpies i alienes i potenciar l'autoestima i el creixement personal.
CA 5.1 Projectar solucions de disseny innovadores en resposta a necessitats personals o d'expressió pròpies a partir d'idees o productes preexistents.
CA 5.2 Avaluar críticament les propostes de disseny personals, valorar-ne la coherència i adequació i considerant el respecte a la propietat intel·lectual, tant a l'aliena com a la pròpia.

CE 6 Crear productes de disseny, responent amb creativitat a necessitats concretes, incloses les del disseny inclusiu i les relatives a la sostenibilitat i cuidar la correcció tècnica, la coherència i el rigor de la factura del producte per potenciar una actitud crítica i responsable que afavoreixi el desenvolupament personal, acadèmic o professional en el camp del disseny.
CA 6.1 Realitzar projectes elementals de disseny gràfic, disseny industrial o disseny d'espais habitables, de manera individual i col·lectiva, aplicar-hi solucions creatives en l'elaboració d'un producte innovador i tenint en compte les implicacions socials, econòmiques i de transformació, així com els aspectes relacionats amb la propietat intel·lectual.
CA 6.2 Avaluar de manera crítica i argumentada treballs de disseny propis i aliens, valorar tant la selecció coherent i adequada de recursos tècnics, com el rigor i la correcció en l'aplicació de les tècniques d'execució, desenvolupament i presentació del producte, a més del grau d'adequació a l'impacte de comunicació que se cerca i el respecte a la propietat intel·lectual.
CA 6.3 Identificar les possibilitats d'intervenció del disseny inclusiu en diferents àmbits de l'activitat humana i posar en valor els projectes innovadors i transformadors de la societat.
CA 6.4 Realitzar col·lectivament un projecte de disseny inclusiu, prioritzant la seva adequació a una o diverses diversitats funcionals concretes, utilitzar de manera creativa les configuracions formals i argumentar les decisions preses.

Sabers bàsics

Es concreten a continuació els sabers bàsics organitzats en blocs.

A. CONCEPTE, HISTÒRIA I CAMPS DEL DISSENY
- El disseny, classificacions i camps d'aplicació. Disseny de missatges, objectes i espais: gràfic, tèxtil, moda, interiors, arquitectura, urbanisme, industrial, enginyeria, paisatgisme, etc.
- Evolució històrica del disseny. Evolució del concepte de disseny. Teories del disseny. De la manufactura artesana a la producció industrial.
- Els dissenys i la relació amb les característiques socials i polítiques de l'època en què es crearen.
- Disseny i dissenyador a la societat actual. Noves necessitats.
- Principals funcions aplicades a la resposta d'unes necessitats resoltes gràcies al desenvolupament tecnològic i determinades per la demanda de mercat.
- Tendències, períodes i principals escoles i figures més representatives en el camp del disseny. La presència de la dona en l'àmbit del disseny. Miniaturisme. Tipografia medieval. Capitulars. Manuscrits. La impremta. Art Nouveau. Arts and Crafts. El segle XX. Escoles: Escola d'Ulm, Escola Vkhutemas, Escola d'arquitectura, Chicago, Bauhaus, Escola d'art i arquitectura de Glasglow, entre d'altres.
- Disseny, ecologia i sostenibilitat. Materials i usos.
- El disseny en la societat de consum. El disseny i la seva relació amb l'usuari en la «societat del consum».
- Aportacions de l'ecodisseny a la solució dels reptes socioambientals.
- La vida del producte: longevitat. Productes de vida cíclica, no lineal. Objectes perdurables, reparables, reutilitzables, eficients i ecoefectius. Obsolescència programada.
- Disseny inclusiu. Definició. Anàlisi de tipus de usuaris. El disseny accessible i el disseny inclusiu.
- La diversitat com a riquesa patrimonial.
- Aportació de les cultures no occidentals al cànon del disseny universal. L'apropiació cultural.
- Fonaments de la propietat intel·lectual. La protecció de la creativitat. Patents i marques.
- Lleis aplicables (propietat intel·lectual, marques, publicitat).
- Drets d'autor. Copyright.
- Creative Commons.

B. EL DISSENY: CONFIGURACIÓ FORMAL I METODOLOGIA

- Disseny, forma i funció. Principals corrents: funcionalisme, esteticisme, etc. Funció pràctica, estètica i simbòlica del disseny i el seu anàlisi.
- El llenguatge visual. Elements bàsics: punt, línia, pla, color, forma i textura. Estructura, composició i aplicacions del llenguatge visual.
- Teoria del color. Mescla additiva i mescla subtractiva. To, saturació i lluminositat. Simbologia i psicologia del color.
- Estructura visual d'una imatge. Els elements determinen un ordre de lectura.
- Elements del llenguatge visual i plàstic. Aplicacions formals del llenguatge plàstic, com per exemple, simetria, dinamisme, hieratisme, etc.
- Sintaxi de la imatge bidimensional i tridimensional.
- Composició bidimensional i tridimensional. Valors estètics i expressius. Les relacions de tensió, ritme i composició entre els elements plàstics. Tensió. Ritme. Direcció. Pes. Equilibri. Línies i nusos visuals.
- Ordenació i composició modular. Mòduls i estructures modulars bidimensionals. Modularitat. Interrelació de formes. Estructures de repetició. Dinamisme-quietud, ordre-desordre, unió-fragmentació, tancament-expansió.
- Dimensió semàntica del disseny. Graus d'iconicitat.
- Procés i fases del disseny. El projecte. La metodologia projectual. Dibuixos previs, maqueta i prototip.
- Procés de *projectació*: intuïció i mètode. Brífing.
- Vies de *projectació*: el dibuix, el modelat, la maquetació, la fotografia i la infografia.
- Fases o etapes de *projectació*: determinació de l'encàrrec, documentació, anàlisi, propostes, selecció, elaboració, perfeccionament i projecte final.
- Processos creatius en un projecte de disseny. Disseny i creativitat. Estratègies de cerca de idees. Exemples: pluja d'idees, relació inusual, entre d'altres.
- Estratègies d'organització dels equips de treball. Objectius, distribució de tasques, terminis d'entrega, revisió, supervisió, posada en comú, control de qualitat del projecte, etc.

C. DISSENY GRÀFIC
- Funcions comunicatives del disseny gràfic. Identitat, informació i persuasió. Tècniques de persuasió.
- La tipografia, principals famílies, llegibilitat, propietats i usos en el disseny.
- Les lletres: la forma i el missatge. Classificació tipogràfica. Fonts, estils i grandàries. Terminologia específica. Parts de les lletres. El blanc de les lletres i el gris tipogràfic. Forma i llegibilitat. Estructura, espaiat i composició.
- El disseny tipogràfic. Composició tipogràfica. Tècniques i procediments de creació tipogràfica. Estudi de tipografies no occidentals. Documentació gràfica.
- Els alfabets ornamentals.
- El disseny gràfic i la composició. Opcions compositives: posició, direcció, nuclis, masses, pes, equilibri, ritme, etc.
- El focus en la composició. Dirigir la mirada.
- Estratègies, llei del tres terços, proporció àuria.
- Principis compositius: balanç, contrast, èmfasi, unitat, proximitat, repetició. - Jerarquies compositiva.
- Espai negatiu.
- Processos i tècniques de disseny gràfic. Preimpressió, impressió i postimpressió. Principals sistemes d'impressió. Acabats.
- La imatge de marca: el disseny corporatiu. Concepte de logotip, monograma i marca. Coneixement i aplicació del disseny i la identitat. Procés d'identificació. Caràcter informatiu i emblemàtic. Manual d'identitat corporativa.

- Disseny editorial. La maquetació i composició de pàgines. Antecedents. Tipus de disseny editorial. El llibre. Principals parts d'un llibre. Participants en la producció editorial. La composició gràfica aplicada al disseny editorial. Sistemes de retícules compositives.
- El disseny publicitari. Projectes de comunicació gràfica.
- El cartell com a mitjà de comunicació de masses. Combinació d'imatge i text. Selecció d'elements i organització compositiva.
- Els estils i moviments artístics en el cartellisme. Des de la revolució industrial a les tendències actuals.
- Opcions expressives en el cartellisme. Unicitat/profusió. Dinamisme/quietud. Tancament/expansió. Ordre/desordre. Unió/fragmentació.
- El disseny i la publicitat. L'ús de la retòrica. La poesia visual en el cartellisme.
- La senyalística, factors condicionants, pautes i elements i les seves aplicacions. Els pictogrames i la senyalització. Universalitat i funcionalitat. Llegibilitat i simplificació.
- Tipus de missatges: restrictiu, informatiu i preventiu.
- Senyalística en front de senyalització.
- Els signes: icona, indici, símbol.
- La perspectiva de gènere al disseny gràfic i la publicitat.

D. DISSENY TRIDIMENSIONAL
- Disseny de producte. Tipologies d'objectes en el disseny volumètric. Relació entre objecte i usuari.
- El disseny d'objectes: l'objecte simple, l'objecte articulat. Forma, funció, estructura, material. Tipus de disseny de producte. Procés de disseny.
- Sistemes de representació i estructures compositives aplicats al disseny de producte.
- Sistemes de representació.
- La tercera dimensió i la seva relació amb la bidimensionalitat. Objecte real i representat.
- L'espai. La representació de l'espai en el pla. Sistemes geomètrics descriptius per a la representació de la tercera dimensió.
- Formes de presentació del projecte de disseny al client. Per exemple: el *mockup*.
- Antropometria, ergonomia i biònica aplicades al disseny. Objecte i persona: aspectes ergonòmics i antropomètrics. La forma útil: dimensió i escala humana. L'ésser humà com a mida.
- Forma i naturalesa (biònica). Proporció en la forma.
- Disseny de producte i diversitat funcional.
- Materials, textures i colors. Sistemes de producció i la seva repercussió en el disseny. La llum i el color: influències cromàtiques en el pla i en l'espai. Sistemes de color. Simbologia del color. Aplicacions. Disseny del producte: materials, color i sistemes de fabricació. El producte industrial i el producte artesanal. El producte digital.
- L'embalatge: del disseny gràfic al disseny del contenidor del producte tridimensional. Iniciació al desenvolupament i les tècniques de producció.
- Tridimensionalització d'un pla. Obtenció d'un volum funcional.
- Els embalatges protectors com a suports d'identitat del producte.
- Embalatge (*packaging*) primari, secundari i terciari. Exemples: etiqueta. Envàs. La bossa. Funció/forma. Possibilitats creatives. Capsa. Desenvolupament a partir de formes geomètriques tridimensionals.
- Concepte d'envàs i els seus usos industrials i comercials. Normes i problemes del reciclat d'envasos.
- Tècniques de producció. Per exemple: plegats, encunyacions, etc.
- Disseny d'espais. Organització de l'espai habitable, públic o privat. Distribució d'espais i recorreguts. L'espai habitable, concepte i estructura. Distribució dels espais, itineraris i recorreguts. Punts calents. Habitatge flexible i habitatge estereotipat. Perspectiva cònica. Aplicació en el disseny d'espais interiors.

- Elements constructius. Principis d'il·luminació. Disseny d'espais interiors. La psicologia de l'espai. La proxèmica. Materials, color, textures, il·luminació i instal·lacions.
- Percepció psicològica de l'espai. Estudi del color i de la llum. Aplicació i incidència en l'ambientació i expressivitat de l'espai habitable. Altres factors que incideixen en al percepció psicològica de l'espai; disposició, textura, etc.
- El disseny inclusiu d'espais.